

НАСЕЛЕНИЕ И ДЕМОГРАФСКИ ПРОЦЕСИ В ОБЛАСТ ЯМБОЛ ПРЕЗ 2021 ГОДИНА

По данни от текущата демографска статистика, населението на област Ямбол в края на 2021 г. е **114 361 души**. В сравнение с предходната година населението намалява с - **2 125 души**, или с **1.8%**. Броят и структурите на населението към края на всяка година се изчисляват на база данните от предходната година и данните за естественото и механичното движение на населението през текущата година.

През 2021 г. се проведе 18-о преброяване на населението и жилищния фонд в страната. По предварителна оценка¹ от Преброяване 2021, очаквания брой на населението, пребиваващо постоянно на територията на областта към **7 септември 2021 г. е 103 649 души**.

Разликата между данните за броя и структурите на населението от текущата демографска статистика и преброяванията се дължи основно на нерегистрираната външна миграция през десетгодишния период между преброяванията.

Една от основните задачи на преброяванията на населението е да се установи реалният брой на лицата пребиваващи на територията на страната. Ето защо в годините след преброяванията се правят преизчисления на населението въз основа на получените резултати от проведеното преброяване и данните за естествения и механичния прираст, получени от текущата демографска статистика за съответните години.

След окончателното въвеждане и обработка на данните от Преброяване 2021 броят на населението ще бъде преизчислен на базата на преброеното население. Преизчислението ще обхване десетгодишен период, като ще бъдат ревизирани и основни демографски индикатори.

В съответствие с проекта на Национална статистическа програма, първи окончателни данни от Преброяване 2021 ще бъдат представени и публикувани след 1 октомври 2022 година.

Промените в броя и структурите на населението в област Ямбол през 2021 г. се определят от основните тенденции в демографските процеси.

- Намалява броят на живородените деца и коефициентът на обща раждаемост;
- Нараства броят на умрелите лица и коефициентът на обща смъртност;
- Намалява детската смъртност;
- Нараства броят на сключените граждански бракове и броят на бракоразводите;

Раждаемост

През 2021 г. в областта са регистрирани 1 075 родени деца, като от тях **1 067 (99.3%) са живородени**. В сравнение с предходната година броят на живородените намалява с 31 деца, или с **2.8%**.

¹ Предварителна оценка за броя на населението на България към 7 септември 2021 година (nsi.bg)

**Таблица 1 Коефициенти на раждаемост и естествен прираст
на населението в област Ямбол**

Години	Раждаемост	Естествен прираст	Тотален коефициент на плодовитост - бр.
	‰		
2011	10.0	-7.0	1.90
2012	9.7	-7.8	1.89
2013	9.9	-6.5	1.97
2014	9.8	-7.6	1.98
2015	9.3	-9.5	1.89
2016	9.5	-7.6	1.98
2017	9.4	-8.4	2.00
2018	9.8	-8.9	2.13
2019	9.3	-8.7	2.06
2020	9.4	-11.5	2.08
2021	9.2	-14.6	2.07

Коефициентът на общата раждаемост¹ за област Ямбол през 2021 г. е 9.2‰, а през предходните 2020 и 2019 г. той е бил съответно 9.4 и 9.3‰.

Броят на живородените момчета (551) в област Ямбол е с 35 повече от този на живородените момичета (516), или на 1 000 момчета се падат 936 момичета.

Към 31.12.2021 г. броят на жените във фертилна възраст (от 15 до 49 години) в област Ямбол е 21.0 хил., като спрямо предходната година той намалява с 2.2%.

Тоталният коефициент на плодовитост² е един от основните показатели, характеризиращи плодовитостта. През 2021 г. средният брой живородени деца в областта от една жена е 2.07 при 1.58 за страната. В градовете средният брой живородени деца от една жена е 1.96, а в селата - 2.37.

През 2021 г. средната възраст на жените при раждане на първо дете остава непроменен спрямо 2020 г. - 24.3 години. Средната възраст на жените при раждане на дете намалява от 26.3 години през 2020 г. на 26.1 години през 2021 г.

През 2021 г. броят на живородените извънбрачни деца е 721 или 67.6% от всички живородени.

Смъртност

Броят на умрелите лица в област Ямбол през 2021 г. е 2 746 души, а коефициентът на обща смъртност³ - 23.8‰ при 21.7‰ за страната. Спрямо предходната година броят на умрелите се увеличава с 297, или с 12.1%.

¹ Брой живородени деца на 1 000 души от средногодишния брой на населението през предходната година.

² Среден брой живородени деца, които би родила една жена през целия си фертилен период съобразно повъзrastовата плодовитост през отчетната година.

³ Брой умрели лица на 1 000 души от средногодишния брой население.

Смъртността сред мъжете (26.4‰) продължава да бъде по-висока в сравнение със смъртността сред жените (21.3‰). През 2021 г. на 1 000 жени умират 1 188 мъже.

През 2021 г. в областта са починали 8 деца на възраст до една година, а коефициентът на детската смъртност¹ е 7.5‰ и е по-малко спрямо предходната година.

Естествен и механичен прираст на населението

Разликата между ражданията и умираанията представлява естественият прираст на населението. През 2021 г. абсолютният размер на естествения прираст в област Ямбол е минус 1 679 души. В сравнение с предходната година отрицателният прираст е нараснал с 328 души.

Намалението на населението, измерено чрез коефициента на естествения прираст², е минус 14.6‰ за областта.

Коефициентът на механичен прираст е минус 3.9‰, съответно в градовете е минус 2.8‰, а в селата - минус 6.0‰.

Бракове и бракоразводи

През 2021 г. се наблюдава увеличаване на броя на сключените бракове. Регистрираните юридически бракове в област Ямбол са 451 и са с 96 повече от предходната година. От всички регистрирани бракове 75.8% (342) са сред населението в градовете. В селата са сключени 109 брака. Най-много са сключените граждански бракове във възрастта от 25 до 29 години, при мъжете 26.2%, а при жените - 23.1%.

През 2021 г. средната възраст при сключване на първи брак за мъжете и жените е съответно 32.2 и 28.4 години. Спрямо предходната година средната възраст се увеличава с 0.2 години за мъжете, докато при жените намалява - с 0.2 години.

Коефициента на брачност³, през 2021 г. е 3.9‰, като спрямо 2020 г. се увеличава с 0.9 промила.

За 87.6% от мъжете и 85.1% от жените, сключили граждански брак през 2021 г. той е бил първи.

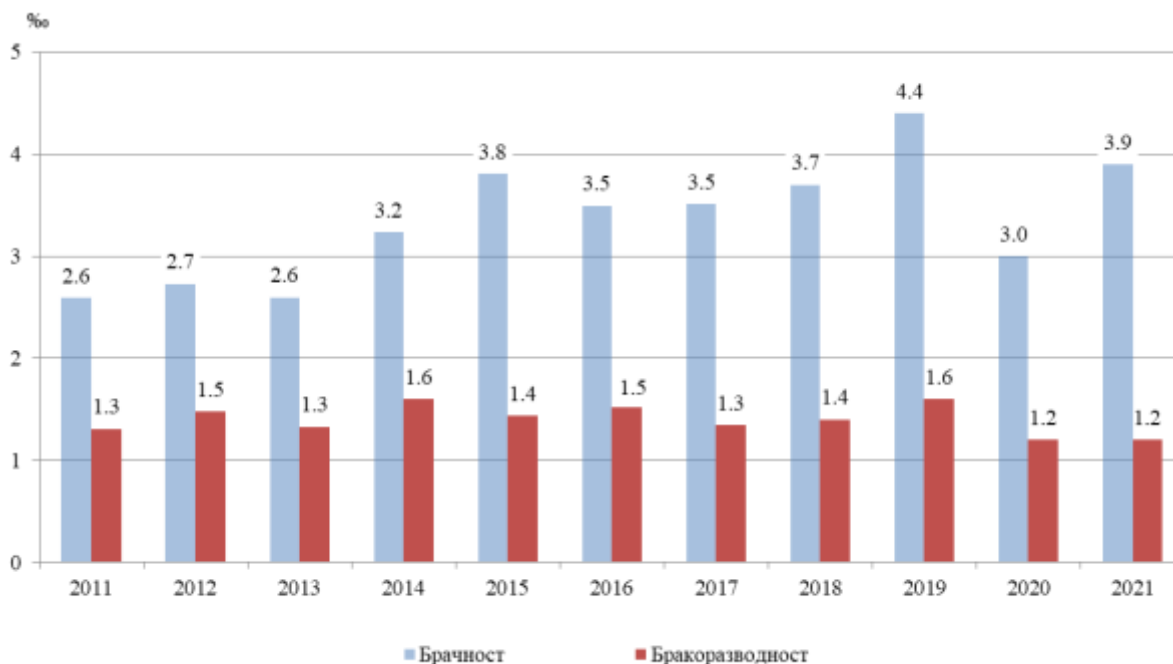
По показателя „предишно семейно положение при сключване на брака“, най-голям е броят на неженените мъже - 395, следван от разведените - 47. При жените също най-голям е броят на неомъжените - 384, следван от броя на разведените - 61.

¹Брой умрели деца на възраст под 1 година на 1 000 живородени.

²Разлика между броя на живородените и броя на умрелите на 1 000 души от средногодишния брой на населението.

³Брой сключени бракове на 1 000 души от населението.

**Фиг. 1. Коэффициенти на брачност и бракоразводност в област Ямбол
(На 1 000 души)**

През 2021 г. разводите в областта са 142, като спрямо 2020 г. броят им се увеличава с 2.9%. От всички прекратени бракове 77.5% се отнасят за населението в градовете. Критичен момент в съвместния живот на брачните двойки е възрастта от 40 до 49 години. При мъжете относителният дял на разводите в този възрастов интервал е 37.3%, а при жените - 40.1%.

Разводът е бил първи за 92.3% от мъжете и жените, разтрогнали своите бракове през 2021 година.

През 2021 г. средната възраст при развод за мъжете и жените е съответно 45.3 и 41.5 години. Спрямо предходната година средната възраст при развод намалява с 0.2 години при мъжете и 0.3 при жените.

Методологични бележки

Броят и структурите на населението към края на всяка година се изчисляват на базата на данните от предходната година и данните за естественото и механичното движение на населението през текущата година.

Източник на данните за броя и структурите на населението е Информационна система „Демография“ в Националния статистически институт. Източник на данните за естественото и механичното движение на населението (раждания, умирация, бракове, разводи, миграция) е Единната система за гражданска регистрация и административно обслужване на населението. Те се регистрират чрез документите образци ЕСГРАОН - ТДС: съобщение за раждане, съобщение за сключен граждански брак, съобщение за прекратен граждански брак, съобщение за смърт и адресна карта за промяна на настоящ адрес.

Източник на данните за външната миграция са: Единната система за гражданска регистрация и административно обслужване на населението Образец ЕСГРАОН - ТДС: адресна карта за промяна на настоящ адрес; Националната агенция за приходите; Национален осигурителен институт; Министерство на вътрешните работи; Оценки на емиграционните потоци.

Данните за броя на населението и за настъпилите демографски събития в териториален разрез са представени според административно-териториалното устройство на страната към 31.12. на съответната година (населени места, общини, области) и статистически райони по настоящ адрес. Това е адресът, който отговаря на документално заявеното местоживее на лицето.

Възрастта на населението в края на годината е изчислена към 31.12. в навършени години. Възрастта на лицата при настъпване на демографско събитие се изчислява в навършени години въз основа на датата на раждане и датата на съответното събитие, т.е. възрастта, която лицата са достигнали при настъпване на събитието.

При изчисляване на демографските показатели се използва съвкупността на средногодишното население. Средногодишният брой на населението е средна аритметична величина от изчисленото население към края на предходната и края на отчетната година.

Повече информация и данни за броя и структурата на населението могат да бъдат намерени на интернет страницата на НСИ на следния линк: <http://www.nsi.bg/bg/node/2920> и в Информационна система „Инфостат“ (https://infostat.nsi.bg/infostat/pages/module.jsf?x_2=4).